

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGINTALO

NUORELLE KAUPUNGILLE UUSI KAUPUNGINTALO

Kun Jyväskylän kaupunki perustettiin vuonna 1837, merkitsi ruutu-
asemakaavan laatija, arkkitehti Carl Ludvig Engel sen keskusaukion
reunalle paikan raatihuoneelle. Hanketta päästiin toteuttamaan
kuitenkin vasta 60 vuotta myöhemmin. Sillä välin Jyväskylästä oli
kehittynyt tunnustettu koulu- ja kulttuurikaupunki, jonka näkyvimpi-
nä saavutuksia olivat maamme ensimmäiset suomenkieliset koulut,
lyseo, kansakouluopettajaseminaari ja tyttökoulu. Oppilaitosten
vaikutus näkyi monella alalla, muun muassa säännöllisinä valtakun-
nallisina laulujuhlina, kirjankustantamoina tai vaikka Kansanvalistus-
seuran perustamisena. Kaupungin asukasluku lähenteli 1800-luvun
lopussa 3 000 asukkaan rajaa. Vuoteen 2013 mennessä asukasluku
on lisääntynyt yli 130 000:lla.

Uuden raatihuoneen, Kunnallistalon, suunnitteli Vaasan läänin lääninarkkitehti Karl Viktor Reinius vuonna 1896. Rakennukseen tuli saada tilat ainakin raastuvalle, valtuusmiehille, rahatoimikamarille, poliisikamarille, huutokauppakamarille, yhdistyksille sekä kaupungin kirjastolle ja lukusalille. Suomen Pankin sijoittuminen ”Yhteiseen huoneeseen” helpotti mittavan hankkeen toteutumista.

JKA

KSM

KSM

Syksyllä 1899 valmistunut Kunnallistalo oli matalassa puutalokaupungissa hallitseva kohde. Parisenkymmentä vuotta aiemmin valmistuneet seminaarin tiilirakennukset ja kaupunginkirkko olivat siihen asti ainoat suuret julkiset rakennukset kaupungissa. Kirkon ja Kunnallistalon välisellä kentällä käytiin torikauppaa vuoteen 1931 saakka, jolloin tori siirrettiin nykyiselle paikalleen Jyväskylän Lyseon viereen.

KSM

KSM

Alkuperäisen suunnitelman mukaisesti Kunnallistalosta tuli kaupunkilaisille vilkas monitoimitalo. Rakennuksen edustalla on järjestetty vuosikymmenien aikana lukuisia julkisia tapahtumia, paraateja ja kansankokouksia. Yläkuvassa talon alakerrassa toimineen Poliisikamarin edustajat esittelemässä Jyväskylän Anniskelu Osakeyhtiön viinavoittoa hankittuja uusia virkapukujaan vuonna 1906. Oikealla seminaarinlehtori P.J. Hannikainen Jyväskylän Amatööriorkesterista, Mieskuoro Sirkoista ja Naiskuoro Vapuista koostuvan esiintyjäjoukon edessä valmistautumassa Jean Sibeliuksen Vapautettu kuningatar -kantaatin esitykseen vuonna 1912. Oikealla ylhäällä kuva valtuustosalista, joka muuntautui venäläisten sotasairaalaksi vuosiksi 1915–1917. Myös Yleisradiolla oli studio talossa 1920-luvulla.

KSM

JKA

KSM

Keskeinen osa Kunnallistalon toimintaa oli kuitenkin kaupungin hallinnon hoitaminen. Vähitellen rakennuksesta muuttivat pois kirjasto, lukusali ja Suomen Pankki ja tilalle tuli kasvavan kaupungin hallintoa ja virkamiehiä. Kaupunginhallitus ja valtuusto pitivät luonnollisesti kokouksiaan Kunnallistalossa.

Juhlasali sai uudet huonekalut vuonna 1928, kun arkkitehti Kerttu Tammisen suunnittelemat tuolit ja pöydät otettiin käyttöön. Kuvassa kaupunginvaltuutetut kokoontuneena juhlaistuntoon vuonna 1937, kun kaupunki täytti 100 vuotta. Pari vuotta myöhemmin sali jäi lähes täysin kokouskäyttöön.

Osa alkuperäistä kattomaalausta. RM

RM

Yksityiskohta juhlasalista. MH

Paraatiportaikon kattomaalaus. MH

Kaupungintalossa on tehty sen yli 110-vuotisen historian aikana lukuisia korjaus- ja muutostöitä. Aluksi niiden tarkoituksena oli lisätä huoneita henkilökunnalle rakentamalla väliseiniä. Samalla peitettiin alkuperäisiä, jyvaskyläläisen maalari Emil Sanmarkin talon eri tiloihin tekemiä koristemaalauksia. Vuonna 1939 aloitetussa juhlasalin muutostyössä kaikki salin kattomaalaukset peitettiin ja seinät maalattiin valkoisiksi. Ensimmäisen laajan peruskorjauksen yhteydessä vuosina 1979–1981 rakennuksen arvokkaimmat edustustilat, sisääntuloaula, portaikko, juhlasali ja kaupunginhallituksen huone entisöitiin.

JJ

MH

Liikenteen aiheuttaman tärinän ja ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi kaupungintalo peruskorjattiin vuosina 2010–2012. Tehdyt purkutytöt paljastivat alkuperäiset koristemaalaukset mutta myös mittavat vauriot perustuksissa ja välipohjissa. Uusittavista katoista otettiin koristemaalauks- ja rakennenäytteet talteen Keski-Suomen museon kokoelmiin. Suureen osaan niistä tiloista, joissa koristemaalauksia oli, ne palautettiin alkuperäisen mallin mukaisina. Samalla edellisen peruskorjauksen yhteydessä esille otetut maalaukset puhdistettiin. Naisten saliin voitiin jättää 1800-luvun lopulla tehty, korjauksessa esiinotettu kattomaalaus alkuperäisenä näkyviin.

Peruskorjauksessa taloon palautettiin alkuperäinen huonejako ja entisöityihin tiloihin alkuperäinen värimaailma, kipsilistat, koristemaalaukset ja kokopuiset peiliövet. Vanhat massiivipuiset kalusteet ja arvovalaisimet on kunnostettu ja palautettu takaisin käyttöön. Toimistotiloissa on uudet kalusteet ja huoneiden valaisinvalinnoissa on korostettu 2000-lukua uudenaikaisilla valaistuksilla ja muodoilla ja metallinvärillä.

Kaupungin rahatoimisto 1940-luvulla. KSM

Kaupungintalon neuvonta. MH

Paraatitaula. MH

Kaupunginjohtajan huone. MH

Herrain sali. MH

Naisten sali. MH

Rakennuksessa esillä olevien taideteosten keskeisenä teemana on Jyväskylän ja Keski-Suomen maisema eri aikoina ja eri tekniikoilla. Naisten saliin ja Herrain saliin on ripustettu yhdeksän tohtori Pekka Salojärven Keski-Suomen museolle deponoimaa Suomen taitteen kultakauden teosta.

Jyväskylän kaupungintalossa on työtilat noin 30 henkilöille. Ensimmäiseen kerrokseen sijoittuvat muun muassa kaupunginjohtajan työhuone, kaupunginhallituksen kokoushuone, kirjaamo, kaupunginkanslia, lakipalvelut ja kaupungintalon neuvonta. Kaupunginvaltuusto kokoontuu edelleen toisen kerroksen entisöidyssä juhlasalissa ja viereiset salit ovat edustus- ja juhlakäytössä. Peruskorjauksen jälkeen parvi ei ole yleiskäytössä. Rakennuksen teatterin puoleisessa päädyssä on työtiloja viestinnän ja kansainvälisten yhteyksien henkilökunnalle.

MH
Pohjakerroksessa on lautakuntien kokoushuoneita, holvikattoiset ruokailu- ja vastaanottotilat, jakelukeittiö aputiloineen, henkilökunnan sosiaaliset tilat sekä tekniikan huoneita. Tilojen nimet kuten Vallesmanni, Pamppu ja Tyrmä viestivät kellarikerroksen aiemmista vaiheista.

JJ

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI
Kaupungintalo, Vapaudenkatu 32
PL 193, 40101 Jyväskylä
Kaupungintalon neuvonta, 014 266 7117
Avoinna ma-pe klo 8–16
kirjaamo@jyvaskyla.fi
www.jyvaskyla.fi/hallinto/kaupungintalo

ILMASTONSUOJELUA
EDISTÄVÄ PAPERI

